

Wyrok Trybunału (trzecia izba) z dnia 13 lipca 2006 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Giudice di pace di Bitonto — Włochy) — Vincenzo Manfredi przeciwko Lloyd Adriatico Assicurazioni SpA (C-295/04), Antonio Cannito przeciwko Fondiaria Sai SpA (C-296/04) i Nicolò Tricarico (C-297/04), Pasqualina Murgolo (C-298/04) przeciwko Assitalia SpA

(Sprawy połączone od C-295/04 do C-298/04) (1)

(Artykuł 81 WE — Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Szkody spowodowane przez pojazdy samochodowe, statki i motorowery — Obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej — Podwyżka składek — Wpływ na handel między państwami członkowskimi — Prawo osób trzecich do żądania naprawienia poniesionej szkody — Właściwy sąd krajowy — Termin przedawnienia — Odszkodowania mające charakter sankcji)

(2006/C 224/05)

Język postępowania: włoski

Sąd krajowy

Giudice di pace di Bitonto

Strony w postępowaniu przed sądem krajowym

Strona skarżąca: Vincenzo Manfredi (C-295/04), Antonio Cannito (C-296/04), Nicolò Tricarico (C-297/04), Pascualina Murgolo (C-298/04)

Strona pozwana: Lloyd Adriatico Assicurazioni SpA, Fondiaria Sai SpA, Assitalia SpA

Przedmiot

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym — Giudice di pace di Bitonto — Wykładnia art. 81 WE — Uzgodniona praktyka towarzystw ubezpieczeniowych z siedzibą we Włoszech dotycząca umów ubezpieczenia samochodów i motorowców — Wymiana informacji w celu umożliwienia podwyżki składek ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, która nie była uzasadniona warunkami rynkowymi

Sentencja

1) Porozumienie lub uzgodniona praktyka — takie jak będące przedmiotem sporu w postępowaniu przed sądem krajowym — towarzystw ubezpieczeniowych, polegające na wzajemnej wymianie informacji mogących pozwolić na nieuzasadnioną warunkami rynkowymi podwyżkę składek obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dotyczącego szkód spowodowanych przez pojazdy samochodowe, statki i motorowery, które stanowią naruszenie przepisów krajowych w sprawie ochrony konkurencji, mogą również stanowić naruszenie art. 81 WE, jeżeli mając na uwadze cechy rozpatrywanego rynku krajowego, istnieje wystarczający stopień prawdopodobieństwa, że dane porozumienie lub uzgodniona praktyka mogą wywrzeć wpływ bezpośredni lub pośredni, rzeczywisty lub potencjalny na sprzedaż polis tego ubezpieczenia w zainteresowanym państwie członkowskim przez podmioty z siedzibą w innych państwach członkowskich i że ten wpływ nie jest nieznaczny.

2) Artykuł 81 WE należy interpretować w ten sposób, że każda osoba jest uprawniona powoływać się na nieważność porozumienia lub praktyki zakazanych przez ten artykuł, i w przypadku gdy między takim porozumieniem lub taką praktyką a poniesioną szkodą istnieje związek przyczynowo-skutkowy, żądać naprawienia tej szkody.

W braku właściwych uregulowań wspólnotowych do wewnętrznego porządku prawnego każdego państwa członkowskiego należy ustalenie zasad wykonywania tego prawa, w tym zasad dotyczących stosowania pojęcia „związek przyczynowo-skutkowy”, przy czym przestrzegane muszą być zasady równoważności i skuteczności.

3) W braku właściwych uregulowań wspólnotowych do wewnętrznego porządku prawnego każdego państwa członkowskiego należy wyznaczenie sądów właściwych do rozpoznawania skarg o odszkodowanie z powodu naruszenia wspólnotowych przepisów dotyczących konkurencji i ustalenie zasad proceduralnych dotyczących tych skarg, przy czym dane przepisy nie mogą być mniej korzystne od przepisów dotyczących skarg o odszkodowanie z powodu naruszenia krajowych przepisów dotyczących konkurencji, jak również te przepisy krajowe nie mogą czynić praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym wykonanie prawa do żądania naprawienia szkody spowodowanej przez porozumienie lub praktykę zakazane przez art. 81 WE.

4) W braku właściwych uregulowań wspólnotowych do wewnętrznego porządku prawnego każdego państwa członkowskiego należy ustalenie terminu przedawnienia do żądania naprawienia szkody spowodowanej przez porozumienie lub praktykę zakazane przez art. 81 WE, przy czym muszą być przestrzegane zasady równoważności i skuteczności.

W tym względzie na sądzie krajowym spoczywa obowiązek sprawdzenia, czy przepis krajowy, na podstawie którego termin przedawnienia do żądania naprawienia szkody spowodowanej przez porozumienie lub praktykę zakazane przez art. 81 WE biegnie od dnia, w którym to porozumienie lub ta zakazana praktyka zostały wprowadzone w życie, w szczególności jeśli ten przepis krajowy przewiduje także krótki termin przedawnienia i że bieg przedawnienia nie może ulec zawieszeniu, czyni praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym wykonanie prawa do żądania naprawienia poniesionej szkody.

5) W braku właściwych uregulowań wspólnotowych do wewnętrznego porządku krajowego każdego państwa członkowskiego należy ustalenie kryteriów pozwalających na określenie zakresu naprawienia szkody spowodowanej przez porozumienie lub praktykę zakazane przez art. 81 WE, przy czym przestrzegane muszą być zasady równoważności i skuteczności.

Zatem zgodnie z zasadą równoważności, jeżeli szczególne odszkodowanie, takie jak odszkodowanie przykładowe lub odszkodowanie o charakterze sankcji, mogą zostać przyznane w ramach skarg krajowych porównywalnych ze skargami opartymi na przepisach wspólnotowych dotyczących konkurencji, możliwość przyznania takiego odszkodowania musi również istnieć w ramach tych ostatnich skarg. Niemniej prawo wspólnotowe nie stoi na przeszkodzie temu, by sądy krajowe czuwały nad tym, żeby ochrona praw zagwarantowanych przez wspólnotowy porządek prawny nie prowadziła do bezpodstawnego wzbogacenia osób, którym te prawa przysługują.

Z zasady skuteczności i prawa każdej osoby do żądania naprawienia szkody spowodowanej przez umowę lub zachowanie mogące ograniczyć lub zakłócić konkurencję wynika zaś, że osoby, które poniosły szkodę, muszą móc żądać naprawienia nie tylko rzeczywistej szkody (*damnum emergens*), lecz także utraconych korzyści (*lucrum cessans*) oraz zapłaty odsetek.

(¹) Dz.U. C 251 z dnia 9.10.2004.

Wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 29 czerwca 2006 r. — Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko SGL Carbon AG, Tokai Carbon Co. Ltd, Nippon Carbon Co. Ltd, Showa Denko KK, GrafTech International Ltd, dawniej UCAR International Inc., SEC Corp., The Carbide/Graphite Group Inc.

(Sprawa C-301/04 P) (¹)

(Odwołanie — Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Elektrody grafitowe — Artykuł 81 ust. 1 WE — Grzywny — Wytoczne w sprawie metody ustalania grzywien — Komunikat w sprawie współpracy — Przedstawianie dokumentów w toku prowadzonego przez Komisję dochodzenia)

(2006/C 224/06)

Język postępowania: niemiecki

Strony

Strona skarżąca: Komisja Wspólnot Europejskich (przedstawiciele: W. Mölls, W. Wils i H. Gading, pełnomocnicy)

Druga strona postępowania: SGL Carbon AG (przedstawiciel: M. Klusmann, adwokat), Tokai Carbon Co. Ltd, z siedzibą w Tokio (Japonia), Nippon Carbon Co. Ltd, z siedzibą w Tokio, Showa Denko KK, z siedzibą w Tokio, GrafTech International Ltd, dawniej UCAR International Inc., z siedzibą w Wilmington (Stany Zjednoczone), SEC Corp., z siedzibą w Amagasaki (Japonia), The Carbide/Graphite Group Inc. z siedzibą w Pittsburghu (Stany Zjednoczone)

Przedmiot

Odwołanie od wyroku Sądu Pierwszej Instancji (druga izba) z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawach połączonych T-236/01, T-239/01, od T-244/01 do T-246/01, T-251/01 i T-252/01 Tokai Carbon i in. przeciwko Komisji, w zakresie którym Sąd obniżył kwotę grzywny nałożoną na SGL Carbon (sprawa T-239/01) na mocy decyzji Komisji z dnia 18 lipca 2001 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 81 traktatu WE oraz

art. 53 porozumienia EOG — Sprawa COMP/E-1/36.490 — Elektrody grafitowe (Dz.U. L 100, str. 1)

Sentencja

- 1) Punkt 2 tiret pierwsze sentencji wyroku Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawach połączonych T-236/01, T-239/01, od T-244/01 do T-246/01, T-251/01 i T-252/01 Tokai Carbon i in. przeciwko Komisji zostaje uchylony.
- 2) Kwota grzywny nałożonej na spółkę SGL Carbon AG na mocy art. 3 decyzji Komisji 2002/271/WE z dnia 18 lipca 2001 r. dotyczącej postępowania na podstawie art. 81 traktatu WE oraz art. 53 porozumienia EOG — Sprawa COMP/E-1/36.490 — Elektrody grafitowe, zostaje ustalona na 75,7 miliona EUR.
- 3) SGL Carbon AG zostaje obciążona kosztami postępowania.

(¹) Dz.U. C 262 z 23.10.2004

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 11 lipca 2006 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Verwaltungsgericht Frankfurt am Main — Niemcy) — Franz Egenberger GmbH Molkerei und Trockenwerk przeciwko Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung

(Sprawa C-313/04) (¹)

(Mleko i przetwory mleczne — Rozporządzenie (WE) nr 2535/2001 — Masło nowozelandzkie — Procedura wydawania pozwoleń na przywóz — Świadcstwo Inward Monitoring Arrangement (IMA 1))

(2006/C 224/07)

Język postępowania: niemiecki

Sąd krajowy

Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Niemcy)

Strony w postępowaniu przed sądem krajowym

Strona skarżąca: Franz Egenberger GmbH Molkerei und Trockenwerk

Strona pozwana: Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung

przy udziale: Fonterra (Logistics) Ltd